

mieli

Mielenterveystyön rahoitusleikkaukset uhkaavat pandemiasta toipumista

Heikentyneestä mielenterveydestä uhkaa tulla koronapandemian tuhoisin aalto. Pandemia lisää psyykkistä kuormittuneisuutta ja vahvistaa syrjäytymiskehitystä.

Ihmiset tarvitsevat nyt toimintakyvyn ylläpitämistä ja psyykkistä hyvinvointia. Vahvistamalla mielenterveyttä vältetään sote-palveluiden kasvava tarve ja ihmisten työkykyä heikentävät vaikutukset. Julkisen talouden kestävyysvajeen kurominen umpeen, työllisyystavoitteiden saavuttaminen ja koronapandemian jälkeinen jälleenrakennustyö vaativat määrätietoisia mielenterveystoimia.

MIELI ry:n panos suomalaisten hyvinvointiin on keskeinen ja juuri nyt välttämätön. MIELI ry on merkittävin **mielenterveyttä edistävän ja ongelmia ehkäisevän** työn toteuttaja Suomessa elämän kulun kaikissa vaiheissa. Hallitusohjelma, kansallinen vuoteen 2030 ulottuva mielenterveysstrategia, valtakunnallinen nuorisopoliittinen ohjelma, opetussuunnitelmien perusteet ja monet muut linjaukset painottavat mielenterveyttä edistäviä toimia.

Mielenterveystyöstä säästäminen lisää kustannuksista – **jokainen mielenterveyteen sijoitettu euro tuottaa viisi euroa**. Valtaosa MIELI ry:n toiminnan rahoituksesta tulee sosiaali- ja terveysministeriön jakamista Veikkauksen voittovaroista. Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustukset Veikkauksen varoista ovat vaarassa vähentyä 33 % vuonna 2021.

Julkisen talouden
kestävyysvaje

10

Mielenterveyden
häiriöiden kustannukset

11

mrd € vuodessa

Lähde: Mieli ry, Valtionvarainministeriön raportti 7/2020

mieli.fi **mieli**

Mielenterveyden häiriöiden kustannukset Suomelle olivat vuositasolla 11 miljardia euroa jo ennen koronapandemian aiheuttamaa kasvanutta psyykkistä kuormitusta. Ne ovat samaa suuruusluokkaa kuin julkisen talouden koko kestävyysvaje.

- Kustannukset syntyvät sosiaali- ja terveyspalveluista (2,6 miljardia euroa), sosiaaliturvasta (3,9 miljardia) ja tuottavuuden menetyksistä (4,7 miljardia).
- Yli puolet työkyvyttömyyseläkkeistä on mielenterveysperusteisia (yli 100 000 henkilöä).
- Lähes kolmannes sairauslomapäivistä johtuu mielenterveyden ongelmista. Kela maksaa sairauspäivärahoja yli miljoonasta mielenterveysperusteisesta sairauslomapäivästä (65 miljoonaa euroa) vuodessa.

Työllisyysasteen nostaminen edellyttää tuloksellista mielenterveystyötä. Hyvä mielenterveys lisää työn tuottavuutta ja työntekijöiden innovatiivisuutta. Ilman mielenterveyttä talous ei nouse jaloilleen.

Mielenterveyden edistäminen on vaikuttavaa ja kustannusvaikuttavaa. Se tukee lasten ja nuorten hyvinvointia ja oppimista sekä aikuisten työ- ja toimintakykyä ja ehkäisee ongelmien siirtymistä sukupolvelta toiselle.

- **Mielenterveyden ensiapu –koulutukset** juurruttavat mielenterveysosaamista valtakunnallisesti lähes 1000 ohjaajan verkoston voimin.

mieli

- **Toimiva lapsi ja perhe -työ** vahvistaa erityisesti haavoittuvien perheiden hyvinvointia noin 450 henkilön kouluttajaverkoston voimin sote-palveluissa ja kasvuympäristöissä.
- **Mieli kasvussa** –kokonaisuus vahvistaa ammattilaisten mielenterveysosaamista sekä lasten ja nuorten mielenterveystaitoja varhaiskasvatuksesta ja neuvolasta toiselle astelle ja nuorisotyöhön.
- **Hyvän mielen työpaikka -merkki** sekä **Yrittäjien hyvinvointityö** edistävät työntekijöiden mielenterveyttä kehittämällä työn tekemisen tapoja, työyhteisöjä ja johtamista.
- **Mielen hyvinvoinnin työkirja** on koronakriisin aikana toimitettu 14000 ikäihmiselle.

MIELI ry ylläpitää valtakunnallista **Kriisipuhelinta**, nuorille suunnattua **Sekasin-chattia** ja –gamingia sekä **Tukinet-verkkopalvelua**. Lisäksi Veikkaus-varoin ylläpidetään **22 kriisikeskuksen verkostoa**. Kriisiauttamisessa ammattilaiset ja koulutetut vapaaehtoiset työskentelevät yhteistyössä.

- Kriisipuhelimesta ja Sekasin-chatissa käytyjen keskustelujen määrä on kasvanut tänä vuonna 60 % viime vuoteen verrattuna. Koronapandemian myötä itsetuhoisuus on yhä useamman yhteydenoton syy.
- Lähes puolet nuorista olisi jäänyt yksin pahan olonsa kanssa ilman Sekasin-verkkopalveluja.
- Yksi viidestä **Sekasin Gaming** –palvelun käyttäjistä olisi turvautunut päihteisiin, jos keskustelutukea ei olisi ollut saatavilla.
- Kriisipuhelimeen sijoitettu euro tuottaa viisi euroa säästöä yhteiskunnalle.

Kriisipuhelimesta käydyt keskustelut tammi-heinäkuu 2018-2020

Sekasin-chat, käydyt keskustelut tammi-heinäkuu 2018-2020

Varhainen tuki auttaa tarttumaan ongelmiin alkuvaiheessa ja ehkäisee ongelmien pahenemista. MIELI ry:n matalan kynnyksen ja varhaisen vaiheen kriisipalvelujen supistuminen lisäisi julkisten sote-palvelujen käyttöä ja yhteiskunnan kustannuksia.

Rikosuhripäivystys toteuttaa ihmiskaupan uhreille suunnattua erikoistukipalvelua, joka tavoittaa ihmiskaupan tai lähirikosten uhreja. Matalan kynnyksen järjestölähtöinen auttaminen on olennaisen tärkeä tapa tavoittaa ja tunnistaa etenkin niitä uhreja, jotka pelkäävät hakea apua viranomaisilta. Uhrien määrä kasvaa koko ajan, ja tänä vuonna asiakkaita on ollut lähes 400. Suurin osa on työvoiman hyväksikäytön uhreja, mutta osaan on kohdistunut seksuaaliseen hyväksikäyttöön, pakkoaviolittoihin ja rikolliseen toimintaan pakottamiseen liittyvää ihmiskauppaa.

